

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРИКЛАДНА МЕХАНІКА»

Затверджено на засіданні кафедри при-
родничо-наукових та загальноінженерних
дисциплін
Протокол № 1 від 02.09.2025 р.

Запоріжжя 2025

УКЛАДАЧ:

Доцент кафедри природничо-наукових та загальноінженерних дисциплін Кайдаш Михайло, кандидат технічних наук, доцент.

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
«Відкрита розробка родовищ»

Ольга БОГОМАЗ

Гарант освітньої програми
«Збагачення корисних копалин»

Костянтин ЛЕВЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувачка кафедри ПНЗІД

Наталія КАЙДАН

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Опис курсу. «Теоретична та прикладна механіка» – інженерна наука, основу якої складають дві окремі, але взаємопов'язані частини: теоретична механіка та прикладна механіка. Основними розділами першої частини – теоретичної механіки є «Статика», «Кінематика» і «Динаміка», де вивчаються теоретичні основи та універсальні методи складання й аналізу рівнянь руху і рівноваги механічних систем. Друга частина – прикладна механіка, ґрунтується на положеннях теоретичної механіки і передбачає вивчення окремих розділів інженерних дисциплін, як «Опір матеріалів», «Теорія механізмів і машин», «Деталі машин». Вивчення курсу дає можливість засвоїти і розуміти відповідну технічну термінологію, опанувати математичні методи і навички практичних розрахунків споруд, машин та їх елементів на міцність, жорсткість, стійкість і витривалість.

Освітня компонента «Теоретична та прикладна механіка» обов'язкова для вивчення бакалаврами з гірництва, оскільки є теоретичною та науковою основою для вивчення прикладних технічних дисциплін професійного спрямування. Дисципліна не рекомендується в якості вибіркового компонента освітньої траєкторії.

Особливістю курсу є те, що його вивчення фокусується на практичному застосуванні синтезу знань з фізики, математики та інженерії для створення технічних рішень, вибору матеріалів і оптимізації характеристик механічного обладнання та виробничих процесів.

Вимоги:

- наявність базових знань шкільних курсів із алгебри, геометрії, фізики;
- наявність базових знань з розділів аналітичної геометрії, інтегрального та диференційного числення;
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Excel;
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle.

Програмні результати навчання:

- застосовувати методи математики, фізики, загальноінженерних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач гірництва, розуміти наукові принципи і теорії, на яких базуються відповідні методи, області їх застосування та обмеження.
- демонструвати навички розрахунків на міцність, жорсткість, витривалість, стійкість та довговічність в процесі статичного та динамічного навантаження з метою оцінки надійності елементів конструкцій та виробничого обладнання;
- знати та використовувати технічну термінологію, вміти пояснювати основні положення теоретичної і прикладної механіки, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері інженерної діяльності;
- демонструвати здатність до абстрактного мислення, узагальнення, моделювання та формальної логіки і вміти застосовувати їх для вирішення практичних інженерних завдань;
- вміти самостійно працювати, демонструвати аналітичне креативне мислення.

Організація курсу, форми та методи навчання.

- Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, практичних занять з відпрацювання аналітично-розрахункових навичок, та лабораторних робіт для практичного підтвердження окремих теоретичних положень – з іншого.

- Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим; від студентів очікується ознайомлення з матеріалом перед лекцією, що дозволить побудувати лекційне заняття у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які виникли при підготовці до лекції.
 - Лекційний матеріал доступний в записі, що зберігається в Microsoft Teams та викладений у вигляді презентаційних матеріалів в Moodle.
 - Практичні заняття передбачають розв'язання задач різних рівнів складності та прикладної спрямованості в рамках спеціалізації та забезпечення міждисциплінарних зв'язків. На лабораторних заняттях проводяться експериментальні дослідження. Відвідування практичних та лабораторних занять є бажаним.
 - Від студента потребується: виконання індивідуальних розрахункових завдань, модульних контрольних робіт та розрахункових завдань, що винесені на практичні заняття, у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».
 - З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.
 - Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.
 - Офіційними каналами зв'язку є електронна пошта та MS Teams з використанням облікового запису @mipolytech.education.
- Мова освітнього процесу:** українська, англійська (окремі джерела літератури, фактологічна та інша інформація).

2 НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Для варіанту вивчення дисципліни як обов'язкового компоненту освітніх програм з гірництва «Відкрита розробка родовищ», «Збагачення корисних копалин»

Змістовий модуль 1. Теоретична механіка

Тема 1. Базові положення теоретичної механіки

Механіка. Розділи механіки. Теоретична механіка. Основні поняття та визначення. Реальний об'єкт і розрахункова схема. Матеріальна точка. Механічна система. Абсолютно тверде тіло. Сила. Класифікація сил. Системи сил. Проекції сили на вісь і на площину. Статика. Предмет статички. Основні завдання статички. Закони і аксіоми статички. В'язі та їх реакції. Види в'язей.

Тема 2. Момент сили відносно точки і відносно осі. Пара сил

Момент сили. Пара сил. Теореми про властивості пари сил. Теорема Варіньона. Рівнодійна двох паралельних сил. Центр паралельних сил.

Тема 3. Рівновага системи сил

Головний вектор і головний момент системи сил. Теорема про паралельне перенесення сили (лема Пуансо). Основна теорема статички про приведення системи сил до одного центра (теорема Пуансо). Умови рівноваги довільної просторової системи сил. Умови рівноваги системи збіжних сил. Умови рівноваги плоскої системи сил. Визначення реакцій в стержньових системах. Визначення реакцій для балок. Рівновага частково закріпленого тіла. Статично визначні та невизначні системи.

Тема 4. Тертя. Види тертя

Рівновага тіла за наявності сил тертя. Закони тертя ковзання (закони Амонтона – Кулона). Тертя ковзання. Конус тертя. Кут тертя. Коефіцієнт тертя ковзання. Самогальмування. Тертя кочення. Коефіцієнт тертя кочення.

Тема 5. Кінематика матеріальної точки та твердого тіла

Пряма і обернена задачі кінематики. Основні поняття та визначення. Способи задання руху точки. Визначення швидкості та прискорення матеріальної точки. Кінематика твердого тіла. Поступальний, обертальний, сферичний та плоскопаралельний рухи твердого тіла. Визначення швидкостей та прискорень точок твердого тіла. Миттєвий центр швидкостей та миттєвий центр прискорень.

Тема 6. Складний рух точки

Абсолютний, відносний та переносний рух точки. Теорема про додавання швидкостей при складному русі точки. Теорема Коріоліса. Визначення абсолютного прискорення при складному русі точки. Сила Коріоліса.

Тема 7. Динаміка матеріальної точки та механічної системи

Інерціальні системи відліку. Рівняння руху вільної і невільної матеріальної точки. Принцип відносності класичної механіки. Центр мас системи. Теорема про рух центра мас. Закон збереження центра мас. Момент інерції твердого тіла відносно осі, радіус інерції. Відцентрові моменти інерції мас. Теорема Гюйгенса -Штейнера. Диференціальні рівняння руху механічної системи.

Тема 8. Міри механічного руху

Кількість руху і кінетична енергія точки. Імпульс сили. Теорема про зміну кількості руху матеріальної точки (теорема імпульсів). Момент кількості руху матеріальної точки відносно центра та осі. Теорема про зміну моменту кількості руху точки (теорема моментів).

Кінетична енергія матеріальної точки і механічної системи

Теорема Кеніга. Робота сили, що прикладена до матеріальної точки. Потужність. Теорема про зміну кінетичної енергії матеріальної точки і механічної системи.

Змістовий модуль 2. Прикладна механіка

Тема 9. Опір матеріалів. Вступ. Метод перерізів. Деформація розтягу-стиску

Основні поняття та прийняті допущення в опорі матеріалів. Внутрішні зусилля, метод перерізів. Напруження і деформації. Зв'язок напружень з внутрішніми зусиллями.

Деформація розтягу-стиску. Внутрішні зусилля у поперечних перерізах. Закон Гука. Механічні випробування матеріалів на розтяг і стиск. Показники міцності та пластичності. Матеріали: крихкі та пластичні. Концентрація напружень. Коефіцієнт запасу міцності. Граничні та допустимі напруження. Умови міцності і жорсткості. Розрахунки на міцність і жорсткість при розтягу-стиску. Статично невизначні стержневі системи. Визначення додаткових невідомих реакцій.

Тема 10. Теорія напруженого стану. Теорії міцності

Напружений стан у точці тіла. Індокси нормальних і дотичних напружень. Закон парності дотичних напружень. Головні площадки, головні напруження, головні напрямки. Види напруженого стану: лінійний, плоский та об'ємний. Пряма і обернена задачі для плоского напруженого стану. Об'ємний напружений стан. Напруження і деформації. Узагальнений закон Гука. Критерії міцності, теорії міцності, та еквівалентні напруження. Умови міцності. Застосування теорій міцності.

Тема 11. Деформації зсуву та кручення

Чистий зсув і його особливості. Деформація при зсуві. Закон Гука. Практичні розрахунки на зріз, зминання і розриви заклепувальних, болтових і зварних з'єднань.

Кручення. Зв'язок потужності з крутним моментом. Побудова епюр крутних моментів. Характер деформації і напружений стан стержнів при крученні. Напруження і деформації при крученні. Умови міцності та жорсткості. Розрахунок валів на міцність і жорсткість при крученні. Кручення некруглих стержнів. Розрахунок гвинтових циліндричних пружин.

Тема 12. Деформація згину

Балки і рами, їх елементи та різновиди. Внутрішні зусилля в перерізах балки. Диференціальні залежності між внутрішніми зусиллями. Побудова епюр внутрішніх зусиль для балок і плоских рам. Згин, його різновиди. Чистий згин, визначення нормальних напружень. Формула Нав'є. Умова міцності. Поперечний згин. Визначення дотичних напружень, формула Журавського. Еквівалентні напруження в балках при поперечному згині. Повна перевірка міцності балки; умови міцності, допустимі напруження. Раціональна форма перерізу при згині. Розрахунок складених балок.

Геометричні характеристики плоских перерізів. Статичні моменти плоских фігур. Центральні осі плоскої фігури. Способи визначення центрів ваги перерізів складної конфігурації. Моменти інерції плоскої фігури, їх види. Головні осі інерції. Формули для моментів інерції найпростіших фігур. Залежність між моментами інерції плоскої фігури при паралельному переносі та повороті осей координат. Головні центральні осі плоскої фігури, їх положення. Визначення головних моментів інерції. Моменти опору плоских перерізів.

Тема 13. Складний опір. Загальні методи визначення лінійних та кутових переміщень в пружних системах

Види складного опору. Косий (непрямий) згин. Згин із розтягом. Згин із крученням. Згин із зсувом. Розрахунок балок, валів та просторових рам.

Визначення лінійних та кутових переміщень в пружних системах. Метод Мора. Спосіб перемноження епюр (спосіб Верещагіна). Диференціальне рівняння зогнутої осі балки. Метод початкових параметрів. Теорема Кастильяно. Теорема Лагранжа.

Тема 14. Стійкість стиснутих стержнів

Визначення критичної сили стиснутого стержня. Формула Ейлера. Гнучкість стержня. Раціональна форма поперечного перерізу для стиснутих стержнів. Розрахунки на міцність.

Тема 15. Ударні та циклічні (повторно-змінні) навантаження. Контактні напруження

Розрахунок на міцність при різних видах ударних навантажень. Механічні властивості матеріалів при ударі. Ударна в'язкість. Явище втомленості матеріалів. Цикл напружень. Коефіцієнт асиметрії циклу. Діаграма Веллера. Базова кількість випробувань. Вплив конструктивних факторів на границю витривалості. Розрахунок на міцність при циклічних навантаженнях. Поняття контактних напружень. Стиск куль. Стиск циліндрів. Загальний випадок контакту двох тіл. Формула Герца. Перевірка міцності при контактних напруженнях.

Тема 16. Теорія механізмів і машин. Основи механіки машин

Основні поняття та визначення. Механізм. Машина. Машина-автомат. Машинний агрегат. Автоматична лінія. Класифікація та види механізмів і машин.

Структурний аналіз механізмів. Кінематичні ланцюги. Кінематичні пари. Класифікація кінематичних пар. Структурні формули просторових та плоских кінематичних ланцюгів. Кінематичні з'єднання. В'язі в механізмах. Структурні та локальні в'язі. Надлишкові в'язі. Надлишкова рухливість в механізмах. Структурна формула плоского важільного механізму.

Кінематичний аналіз механізмів. Методи кінематичного аналізу. Графічний метод. Метод планів. Аналітичні методи.

Зубчасті механізми. Класифікація зубчастих механізмів. Передаточне відношення та передаточне число зубчастих передач. Редуктори. Мультиплікатори. Коробки передач. Циліндрична евольвентна передача. Модуль зубчастого зачеплення. Нульові та кориговані характеристики зубчастого зачеплення. Геометричні параметри нульових евольвентних коліс. Якісні показники зачеплення: коефіцієнт перекриття; коефіцієнт питомого сковзання профілів; коефіцієнт питомого тиску.

Зубчасті колеса з косими зубцями. Шевронні колеса. Черв'ячні, конічні, гвинтові та гіпоїдні передачі.

Зубчасті механізми з рухомими осями: планетарні та диференціальні.

Пасові, фрикційні та ланцюгові передачі.

Тема 17. Деталі машин. Основні поняття і визначення. Деталі загального призначення та складальні одиниці. З'єднання деталей машин

Деталі механізмів і машин, їх класифікація. Основні критерії працездатності машин. Технічні та економічні показники якості машини та її елементів. Технічний рівень об'єкта машинобудування. Сучасні вимоги до конструкцій деталей машин.

Технологічність деталей машин та механічного обладнання. Проектування нових машин. Вимоги до технічного проєкту.

Рознімні і нерознімні з'єднання деталей машин.

Підшипники ковзання і кочення. Муфти. Вали та осі.

3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами для освітніх програм з гірництва «Відкрита розробка родовищ», «Збагачення корисних копалин» в яких вивчення дисципліни є обов'язковим

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	в т. ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретична механіка						
1.	Базові положення теоретичної механіки	8	2	2		4
2.	Момент сили відносно точки і відносно осі. Пара сил	10	2	2		6
3.	Рівновага системи сил	12	2	4		6
4.	Тертя. Види тертя	10	2	2		6
5.	Кінематика матеріальної точки та твердого тіла	13	2	4		7
6.	Складний рух точки	11	2	2		7
7.	Динаміка матеріальної точки та механічної системи	14	2	4		8
8.	Міри механічного руху	12	2	4		6
	Разом:	90	16	24		50
Змістовий модуль 2. Прикладна механіка						
9.	Опір матеріалів. Вступ. Метод перерізів. Деформація розтягу-стиску	12	2	2	4	4
10.	Теорія напруженого стану. Теорії міцності	6	2	1		3
11.	Деформації зсуву та кручення	7	2	1		4
12.	Деформація згину	10	2	2	2	4
13.	Складний опір. Загальні методи визначення лінійних та кутових переміщень в пружних системах	7	2	2		3
14.	Стійкість стиснутих стержнів	7	2	2		3
15.	Ударні та циклічні (повторно-змінні) навантаження. Контактні напруження	7	2	2		3
16.	Теорія механізмів і машин. Основи механіки машин	18	4	6		8
17.	Деталі машин. Основні поняття і визначення. Деталі загального призначення та складальні одиниці. З'єднання деталей машин	16	2	6		8
	Разом:	90	20	24	6	40
	Усього годин	180	36	48	6	90

тут і далі: Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів

4 ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Всього	
Види контр. точок																				
Виконання лабораторних робіт														5	5		5			15
Робота на практичних (семінарських) заняттях								10										10		20
Виконання індивідуальних завдань								20										15		35
Модульні контрольні роботи									15										15	30
Всього	45									55									100	

4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на лабораторних заняттях	<p>Перелік лабораторних робіт, що виконуються відповідно до змістового модулю №2 навчальної програми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Випробування низьковуглецевої сталі на розтяг. 2. Випробування чавуну та деревини на стиск. 3. Експериментальне визначення напружень та деформацій при згині сталевий балки. <p>Максимальна оцінка за кожен виконану лабораторну роботу становить 5 балів і виставляється за результатами оцінювання звіту, що завантажується у вигляді файлу з розширенням docx, або pdf, або jpg, у відповідному розділі на платформі Moodle:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент правильно оформив звіт і виконав розрахунки відповідно до експериментальних результатів проведеної роботи (3 бали); – в процесі спілкування з викладачем студент показав вільне володіння теоретичним матеріалом лабораторного заняття (2 бали). <p>При виправленні студентом незначних недоліків оформлення або розрахунку із завантаженням виправленої роботи наприкінці тижня складання роботи, встановленого у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання» максимальна оцінка не знижується.</p>
Робота на практичних заняттях	<p>Оцінка за роботу на практичному занятті оголошується наприкінці заняття і може бути оскаржена одразу ж.</p> <p>Мах 10 балів за змістовий модуль:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент запропонував логічне розв'язання завдання практичного заняття з обґрунтованим посиланням на теоретичний матеріал і виконав аналіз та перевірку правильності отриманих результатів (7 балів); – в процесі спілкування з викладачем студент показав вільне володіння теоретичним матеріалом, в т. ч. дав правильні відповіді на додаткові запитання (3 бали).

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Виконання та захист індивідуального завдання	<p>Індивідуальне завдання №1. Підготовлене есе у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі індивідуального завдання. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.</p> <p>Мах 20 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент зміг формалізувати задачу з використанням правильної термінології та умовних позначень, правильно обрав та обґрунтував своє бачення логіки і послідовності розв'язання теоретичними концепціями або моделями, виконав необхідні розрахунки, представив висновок; розв'язок викладений науковим стилем української (5 балів); – есе містить комплексну, логічну і оригінальну пропозицію проблематики ситуаційного завдання аж до міждисциплінарного підходу; використання штучного інтелекту (ШІ) не забороняється, оскільки пропозиції відомих застосунків ШІ суттєво залежать від обміркованої постановки питання і уточнюючих питань; однак в разі, якщо відповідь, отримана з використанням ШІ, не є комплексною або не відповідає за стилем і викладеними позиціями іншим частинам есе або завдання, містить очевидно неправдиву інформацію, то оцінка за цим критерієм знижується (10 балів); – студент під час презентації та захисту есе демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання, здатний швидко адаптувати позицію під зміни у вихідному ситуаційному завданні (5 балів). <p>Індивідуальне завдання №2.</p> <p>Підготовлене розв'язання завдань у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.</p> <p>Мах 15 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент зміг формалізувати задачу з використанням правильної термінології та умовних позначень, правильно обрав та обґрунтував своє бачення логіки і послідовності розв'язання теоретичними концепціями або моделями, виконав необхідні розрахунки, представив висновок; розв'язок викладений науковим стилем української (5 балів); – студент правильно виконав всі необхідні розрахунки, відповів на всі складові завдання, в т. ч. в разі необхідності – навіть необхідні креслення/графіки (5 балів); – студент під час презентації / захисту завдання демонструє володіння термінологічним апаратом, демонструє розуміння логіки розв'язання завдання, розуміння варіативності впливу різних чинників на логіку та результат, здатний швидко адаптувати позицію під зміни у вихідному завданні (5 балів).
Модульні контрольні роботи	<p>МКР виконуються в Moodle під час останнього практичного заняття в модулі за 1 годину 10 хвилин. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кількість спроб не обмежується, однак обмеження по часу виконання МКР залишається. Кожна модульна контрольна робота включає блок тестових завдань та задач з матеріалу модуля (мах 15 балів). Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Задачі передбачають обґрунтування порядку розв'язання проблем, виконання розрахунків. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. При розв'язанні задач оцінюється логіка і обґрунтованість розв'язання, правильність математичних розрахунків.</p>

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#))

- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4.3 Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

	Варіант вивчення як обов'язкової
Форма підсумкового контролю	Екзамен за матеріалом семестру
Умови допуску до підсумкового контролю	Не менше 35 балів; якщо здобувачі освіти в результаті самооцінки академічного прогресу не впевнені, що набравши 35 балів за поточну успішність, складуть іспит на 85 балів і вище, то вони мають підвищити власні результати поточного контролю до прийняттого рівня
Порядок визначення підсумкової оцінки	<p>Підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне поточної успішності з навчальної дисципліни (О) та оцінки, отриманої під час іспиту (І). В разі, якщо оцінка, отримана на іспиті, менше 60 балів, підсумкова оцінка дорівнює оцінці іспиту:</p> $\begin{cases} PO = \frac{O+I}{2}, & \text{якщо } I \geq 60, \\ I, & \text{якщо } I < 60 \end{cases}$
Порядок проходження екзамену	Екзамен складається в Moodle у визначений розкладом екзаменаційної сесії період. До складу завдань екзамену (100 балів) входять сім тестових завдань множинного вибору з однією вірною відповіддю (8 балів за кожне), одне завдання на встановлення відповідності (6 балів), дві задачі, які передбачають наведення основних етапів розв'язання (14 балів за кожну) та теоретичне запитання (10 балів). Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. При розв'язанні задач оцінюється логіка і обґрунтованість розв'язання, правильність математичних розрахунків; при відповіді на теоретичне запитання – повнота та усталеність термінології та символічного подання. Екзамен оцінює ступінь володіння основами теоретичної та прикладної механіки в розрізі забезпечення базових знань в рамках відповідної спеціалізації. На складання екзамену надається 1 спроба. Порядок оскарження екзаменаційної оцінки визначений у розділі 10 Положення про організацію освітнього процесу (Нормативні документи : Polytechnic (metinvest.university)).)

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки	Задовільно	
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки		
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

4.4 Особливі підходи до визнання результатів навчання

– В разі, якщо дисципліна є обов'язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні (дисципліни «Теоретична механіка», «Опір матеріалів», «Технічна механіка», або інші споріднені), то кредити та оцінка з дисципліни можуть бути перезараховані в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики економічної теорії (наприклад, Coursera, Udemy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самосійтно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю.

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Кайдаш М. Д. Забезпечення стійкості великих будівельних конструкцій в статичних і вібраційних навантажень. *Нові технології в будівництві*. 2023. № 42. С. 3-17.
2. Прикладна механіка : посібник до практичних занять. Частина I. Опір матеріалів / уклад. : Т. Ю. Кісіль, В. В. Лепський, Р. В. Трембовецька, В. В. Тичков ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2017. 105 с.
3. Теоретична механіка : навч. посіб. Київ : Ун-т "Україна", 2021. Ч. 1 : Статика, кінематика / Л. М. Березін та ін. 141 с.
4. Теоретична механіка: навчальний посібник / П.К. Штанько та ін.; за ред. П. К. Штанька. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. 464 с.
5. Романюк О. Д., Теліпка Л. П., Ракша С. В. Теоретична та прикладна механіка. Короткий курс. Кам'янське : ДДТУ, 2021. 282 с. URL: <https://btpm.nmu.org.ua/ua/download/navch-posib.pdf>.
6. Теоретична та прикладна механіка. Розділ «Опір матеріалів» : методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт(для студентів спеціальностей 131і, 132, 136, 141, 174, 184М, 184В, 184ЗКК, 184РКК усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) / уклад. М. Д. Кайдаш, С.О. Колесников, С.М. Ющенко. Запоріжжя : ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2024. 42 с. URL: <https://dspace.mipolytech.education/handle/mip/1664>

Додаткові

7. Теоретична механіка : навчальний посібник / О. М. Черниш та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 760 с.
8. Теоретична механіка : підруч. для студентів вищ. навч. тех. закл. III – IV рівнів акредитації / І. В. Кузьо та ін. Харків : Фоліо, 2017. 778 с.
9. Кайдаш М. Д. Динаміка маніпулятора з двома обертальними кінематичними парами. *Комплексне забезпечення якості технологічних процесів і систем* : матеріали VI міжнар. наук.- практич. конф. (м. Чернігів, 26-29 квітня 2016 р.) Чернігів : РВВ ЧНТУ, 2016. С. 137-139.
10. Kaidash M. D., Selevych S. Dynamics and kinematics of complex mechanical systems harnessing multibody dynamic program. *Bulletin of Electrical Engineering and Informatics*. 2024. Vol. 13, No. 6. P. 3928-3937. DOI: <https://doi.org/10.11591/eei.v13i6.7721>
11. Кайдаш М. Д. Дослідження властивостей складних механічних систем у контексті аналізу й синтезу різних типів механізмів. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Технічні науки*. 2023. Том 34 (73), № 3. С. 162-170. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5941/2023.3.2/28>
12. Deb D., Dey R., Balas V. E. *Engineering Research Methodology: A Practical Insight for Researchers*. Singapore : Springer Nature, 2019. 133 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-981-13-2947-0>. URL: <https://read.kortext.com/library/books/819605>.

Web-ресурси

13. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).
14. Національна бібліотека України ім. Вернадського : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 01.09.2025).
15. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого : веб-сайт. URL: <https://nlu.org.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).
16. Kortext : веб-сайт. URL: <https://kortext.com/> (дата звернення: 01.09.2025).
17. Research4life : веб-сайт. URL: <https://portal.research4life.org/> (дата звернення: 01.09.2025).
18. Інституційний репозитарій ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» : веб-сайт. URL: <https://dspace.mipolytech.education/home> (дата звернення: 01.09.2025).
19. Центральна державна науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України : веб-сайт. URL: <http://cgntb.dp.ua/> (дата звернення: 01.09.2025).

6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** у вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу.

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Використання ШІ не заборонене, разом з тим, воно має здійснюватися відповідально і з урахуванням «живих» політик щодо використання ШІ в Університеті:

студент відповідає за повноту, вірогідність інформації, яка була згенерована/знайдена з використанням великих мовних моделей, здатний ідентифікувати у відповіді, яка частина інформації отримана з використанням технологій ШІ, а що є його власним здобутком/позицією.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://www.metinvest.university/en/academic-policies)